

Kooskõlastustabel

Esitaja/märkuse sisu	Märkuse arvestamine/mittearvestamine
Välisministeerium	Kairi Pirk-Vatunen, 637 7456 kairi.pirk-vatunen@mfa.ee Merike Alep merike.alep@mfa.ee
<p>Välisministeerium kooskõlastab välismaalaste seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse (viisaotsuste vaidlustamine) eelnõu (edaspidi <i>eelnõu</i>) järgmiste märkustega.</p> <p>Eelnõu § 1 punktiga 9 täiendatakse välismaalaste seaduse (edaspidi VMS) §-i 100³ lõikega 3, mis sätestab, et vaie esitatakse VMS § 101 lõike 1 punkti 9 alusel kehtestatud korra kohaselt.</p> <p>Viidatud VMS § 101 lõike 1 punkt 9 sisaldab volitusnormi, mille kohaselt valdkonna eest vastutav minister kooskõlastatult Välisministeeriumiga kehtestab määrusega viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaidlustamiseks esitatava avalduse vormi, avalduses esitatavate andmete ja avaldusele lisatavate tõendite loetelu.</p> <p>Siseministri 4. detsembri 2015. aasta määrusega nr 64 on kehtestatud viidatud volitusnormi alusel „Viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaidlustamise kord ning otsuse vaidlustamise avalduse vorm“.</p> <p>Märgitud VMS volitusnormi sõnastusest ei nähtu volitust kehtestada vaide esitamise kord, vaid avalduse vormi, andmete ja tõendite loetelu.</p> <p>Jääb selgusetuks miks on vajalik kehtestada lisaks seaduse regulatsioonile vaide esitamise</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Välisministeeriumi kinnitus muudatustega arvestamise sobivuse ning kooskõlastus rakendusakti kavandi osas on saadud e-maili teel 12.07.2024 (Kairi Pirk-Vatunen, kairi.pirk-vatunen@mfa.ee)</p>

<p>või vaidlustamise kord. Kui selline kord on vajalik, siis teeme ettepaneku täpsustada VMS § 101 lõike 1 punktis 9 volitusenormi sõnastust. Palume selgitada seletuskirjas, korra kehtestamise vajadust ja milliseid küsimusi kord reguleerib ning kooskõlastada Välisministeeriumiga rakendusakti kavand.</p>	
<p>Ettepanek täiendada eelnõu järgmiste sätetega:</p> <p>2.1 täiendada eelnõu § 1 punkti 10 VMS § 100⁴ lõike 1 muudatusega järgmises sõnastuses:</p> <p>„(1) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise ja viisa kehtetuks tunnistamise otsus on tehtud Eesti välisesinduses, esitatakse vaie Välisministeeriumile, kui välislepinguga ei ole sätestatud teisiti.“;</p> <p>2.2 täiendada eelnõu § 1 punkti 12 VMS § 100⁵ lõike 1 muudatusega järgmises sõnastuses:</p> <p>„(1) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse tegi Eesti välisesindus, vaatab vaide läbi ja teeb vajaduse korral uue otsuse Välisministeerium.“</p> <p>Selgitus:</p> <p>Eelnõu kohaselt hakkaks Eesti välisesindustes tehtud keelduvate viisaotsuste peale esitatud vaideid läbi vaatama välisesindus. Eesti välisesindus on Välisministeeriumi struktuuriüksus Vabariigi Valitsuse seaduse § 46 lg 4¹ kohaselt. Välisministeeriumi ettepanek on, et välisesindustes tehtud keelduvate viisaotsuste vaidemenetlust hakkaks läbi viima Välisministeerium, kellel on paremad administratiivsed vahendid hindamaks viisaotsuse õiguspärasust ja otstarbekust. Samuti annaks see võimaluse koondada vaidemenetlusega seonduv teave ja oskus keskselt, selmet koolitada igal aastal väljaroteeruvaid konsuleid omandama vajalikke õigusteadmisi. Ühtlasi annaks see võimaluse kujundada viisavaideotsuste kaudu halduspraktikat.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>Eelnõu § 1 punktiga 15 täiendatakse VMS § 100⁶ lõikega 2³, mille kohaselt ei pea valdkonna eest vastutava ministri määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus vaiet läbivaatavale haldusorganile põhjendusi esitama, kui viisa taotlus jäeti kooskõlastamata</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Kui viisa andmisest keeldumine on tehtud julgeoleku kaalutlustel, kontrollib kooskõlastuse õiguspärasust ja otstarbekust Siseministeerium ning esitab põhjendused vaiet läbivaatavale haldusorganile.</p>

<p>välismaalaste seaduse § 65 lõikes 2 või viisaeeskirja artiklis 32 sätestatud avaliku korra või riigi julgeoleku tagamisega seotud keeldumise alusel. Seda selgitatakse seletuskirjas asjaoluga, et pädevus julgeoleku või avaliku korra suhtes riskide hindamisel on kooskõlastavatel asutustel.</p> <p>Välisministeeriumile jääb sätte eesmärk ja mõte arusaamatuks, sest Välisministeeriumil ei ole võimalik teha õiguspärast ja otstarbekat otsust ning asjaolusid hinnata, kui kooskõlastav asutus põhjendusi esitama ei pea. Välisministeerium ettepanek on, et põhjendused tuleb esitada.</p>	
<p>Eelnõu seletuskirja lk-l 3 on selgitatud, et muudatuste eesmärk on anda isikutele vajalik õiguskaitse viisaotsuste vaidlustamiseks ning et vajadus seda teha tuleneb Euroopa Liidu õigusest ja Eesti Vabariigi põhiseadusest.</p> <p>Välisministeerium nõustub, et C-viisade vaidlustamisõigus tuleneb Euroopa Liidu õigusest, ja seetõttu on vajalik teha muudatused VMS-s, kuid palub seletuskirjas selgitada D-viisade kohtukaebõiguse seost põhiseadusest tuleneva vajadusega.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Seletuskirja täiendatud.</p>
<p>Eelnõu seletuskirja punktis 6, milles hinnatakse seaduse mõjusid riigiasutustele, leitakse, et <i>muudatuste järgselt väheneb Välisministeeriumi ja Siseministeeriumi töökoormus, kuivõrd nimetatud ministeeriumid ei pea enam teise astme viisavaideid menetlema. 2023. aastal esitati Välisministeeriumile 62 teise astme viisavaidet, millesse oli 59-l juhul kaasatud Siseministeerium, ning Siseministeeriumile 15 viisa vaiet. Küll peab kohtukaebõiguse võimaldamisega Välisministeerium edaspidi välisesinduse nimel esindama otsuse teinud haldusorganit kohtumenetluses. Eelduslikult ei saa siiski kohtusse pöördujate arv olema väga suur, mistõttu koondina Välisministeeriumi töökoormus pigem väheneb.</i> [---] Ühtlasi suureneb kooskõlastavate asutuste töökoormus kohtumenetluses osalemise näol.</p> <p>Välisministeerium leiab, et ministeeriumi töökoormus ei vähene, sest kohtukaebõiguse</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Täiendasime seletuskirja VÄM-i töökoormuse osas.</p> <p>Siseministeerium ei nõustu siiski VÄM-i hinnanguga kohtukaebuste eeldusliku arvu osas. Alates 2021. aasta aprillist, kui Riigikohus leidis oma otsuses, et ka viisaasjades on välismaalasel kohtukaebõiguse, on kohtusse pöördunud vähem kui 20 isikut. Samas kui teise astmesse esitati vahemikus 2021-2024. aasta aprill 273 vaiet. Võttes arvesse, et kohtusse pöördumine on isiku jaoks keerulisem ja aeganõudvam ning lähtudes senisest kohtusse pöördumiste statistikast, on Siseministeeriumi hinnangul tõenäoline, et kohtusse pöördujate arv saab olema mõnevõrra väiksem, kui seni II vaideastmesse pöördujate arv.</p>

<p>võimaldamisega kaasneb Välisministeeriumile edaspidi esindamine kuni kolmeastmelises kohtumenetluses. 2023. aastal esitati Välisministeeriumile 62 teise astme viisavaiet. Kuigi eelnõu kohaselt tuleb viisaotsuse peale esitatud vaide läbivaatamise eest tasuda riigilõivu 160 eurot, siis halduskohtusse pöördumise riigilõiv on 20 eurot, mistõttu on põhjust eeldada, et kohtusse pöördub sama palju isikuid kui on esitanud teise astme vaide. Näiteks eelnõu kooskõlastamiseks esitamisest alates on juba võetud menetlusse kolm viisamenetluse kohtuasja.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt on alust prognoosida Välisministeeriumis töökoormuse suurenemist, milleks on vajalik täiendav personal ja lisaressurss esialgu vähemalt ühe teenistuskoha näol. Täiendava teenistuskoha kulu oleks Välisministeeriumi hinnangul 50 000 eurot aastas, millega tuleb riigieelarves arvestada.</p> <p>Palume eelnõu seletuskirjas seaduse mõju hinnanguid vastavalt muuta.</p>	
<p>Välisministeerium saatis 26.02.2025 e-kirja teel saadetud sisend eelnõu rakendamisega seotud kulude ja mõjude kohta:</p> <p>VäM-i töökoormus suureneb. Kui praegu vaatavad Eesti välisesinduse tehtud viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse vaided läbi Eesti välisesindused ise, siis edaspidi vaatab neid läbi VäM. 2024. aastal esitati vaidemenetluse esimeses astmes Eesti välisesindustele 344 vaiet, teises astmes VäM-ile 49 vaiet. Lisaks peab VäM edaspidi osalema kuni kolmeastmelises halduskohtumenetluses, kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse on teinud Eesti välisesindus. Eelduslikult on halduskohtusse kaebajate arv väiksem kui vaidlustajate arv vaidemenetluse teises astmes, kuid kui eeldada, et see on võrdne, oleks VäM eelmisel aastal pidanud kohtus esindama Eesti välisesindusi 49 haldusasjas. Halduskohtusse pöördumiste arv on juba enne seadusemuudatuste vastuvõtmist kasvutrendis. Viisataotleja otsust kohtusse pöörduda võib mõjutada sellega kaasnev rahaline kulu, mis väljendub kohustuses tasuda halduskohtule</p>	<p>Seletuskirja on täiendatud ja kulude osas Rahandusministeeriumiga kooskõlastatud.</p>

<p>kaebuse esitamisel riigilõivu 20 eurot erinevalt praegu vaidemenetluses nii esma- kui teistkordse läbivaatamise eest tasutavast 80 eurost (RLS § 60 lg 1 ja § 276 lõiked 9 ja 10). Seetõttu on alust prognoosida eelnõu jõustumisel VäM-i töökoormuse märgatavat kasvu, milleks on vaja esialgu juurde vähemalt ühte teenistusk kohta. Selle kulu oleks VäM-i hinnangul 50 000 eurot aastas, millega tuleb riigieelarves arvestada. Riigi eelarvestrateegia 2026–2029 ja 2026. aasta riigieelarve protsessis esitab VäM vahendite saamiseks Rahandusministeeriumile taotluse.</p> <p>/---/</p> <p>VäM prognoosib töökoormuse suurenemist, mistõttu on vaja esialgu juurde vähemalt ühte teenistusk kohta. Selle kulu oleks VäM-i hinnangul umbes 50 000 eurot aastas, millega tuleb riigieelarves arvestada. VäM-i uue teenistuskoha kulude katmiseks esitab VäM riigi eelarvestrateegia 2026–2029 ja 2026. aasta riigieelarve protsessis Rahandusministeeriumile taotluse. Siseministeeriumis, PPA-s ja KAPO-s vaadatakse vaideid läbi ja kontrollitakse viisa andmise kooskõlastamata jätmist olemasoleva eelarve piires.</p>	
<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium</p>	<p>Svetlana Štšur, 715 5822 svetlana.stsur@mkm.ee</p>
<p>Üleüldiselt toetame eelnõu eesmärki viia Eesti viisaotsuste vaidlustamise süsteem kooskõlla EL-i õigusega.</p>	<p>Võtame teadmiseks.</p>
<p>Küll aga oleme mures eelnõu seletuskirja 6. punkti pärast, mille kohaselt lühendatakse viisaotsuse peale vaide esitamise tähtaega seniselt 30-lt päevalt 10-le päevale otsuse teatavaks tegemise päevast arvates. Leiame, et vaide esitamise tähtaeg peab jääma 30 päevaks. Välismaalastel oleks seda aega vaja eelkõige lisadokumentide kogumiseks. Eriti on pikem ajaraam oluline nendele välismaalastele, kes väljaspool Eestit viibides viisaotsuseid vaidlustavad.</p> <p>Kokkuvõttes kooskõlastame eelnõu märkusega.</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Vaide läbivaatamisel lähtub haldusorgan algse viisaotsuse tegemise ajahetkel teada olevast infost ja asjaoludest ning täiendavaid dokumente või asjaolusid ei saa välismaalane esitada ka viisaotsuse vaidlustamisel. Ka Ringkonnakohus on oma 1.09.2022 lahendis nr 3-21-1903 märkinud, et <i>konsul peab lähtuma esitatud dokumentidest ega ole kohustatud andma taotlejale võimalust nende oluliseks täiendamiseks. Uusi asjaolusid ja dokumente saab taotleja esitada uues viisataotluses, kuna varasem keeldumine ei võta õigust viisat uuesti taotleda (viisaeeskirja art 21 lg-d 7 ja 9).</i></p> <p>Seega ei ole välismaalasel vaide esitamiseks vaja koguda lisadokumente, kuivõrd haldusorgan ei saa neid arvesse võtta.</p> <p>Eelnevast lähtuvalt on Siseministeeriumi hinnangul põhjendatud vaide esitamise tähtaja</p>

	<p>lühendamine 10-le päevale. Sama tähtaeg on välismaalasel ka vaide esitamiseks elamisloa taotluse otsuse suhtes.</p> <p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kinnitus muudatustega arvestamise sobivuse osas on saadud e-maili teel 06.06.2024 (Svetlana Štšur, svetlana.stsur@mkm.ee)</p>
Justiitsministeerium/ Justiits- ja Digiministeerium	<p>Kärt Voor, 5868 0033 kart.voor@justdigi.ee Joel Kook Joel.kook@justdigi.ee Inge Mehide inge.mehide@justdigi.ee</p>
Justiitsministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega mõju kohta ja normitehniliste märkustega, mis esitati eelnõu ja seletuskirja failides.	Märkustega on arvestatud ja eelnõud ning seletuskirja täiendatud.
Siseministeerium on Justiits- ja Digiministeeriumile esitanud kooskõlastamiseks välismaalaste seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse (viisaotsuste vaidlustamine) eelnõu. Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega mõju kohta ning normitehniliste ja keelemärkustega, mis on käesolevale kirjale lisatud eelnõu ja seletuskirja failides.	<p>Märkustega on arvestatud ja eelnõud ning seletuskirja täiendatud.</p> <p>Justiits- ja Digiministeeriumi kinnitus muudatustega arvestamise sobivuse osas on saadud e-maili teel 03.03.2025 (Kärt Voor, kart.voor@justdigi.ee)</p>
Rahandusministeerium	<p>Virge Aasa, 5885 1493 Virge.Aasa@fin.ee Marju Saar, 5885 1438 Marju.Saar@fin.ee Rando Kängsepp, 5982 5053 Rando.Kangsepp@fin.ee</p>
Rahandusministeerium kooskõlastab välismaalaste seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse (viisa vaidlustus) eelnõu järgmise märkusega arvestamisel. Seletuskirjas on märgitud, et tööjõukulu eelduslikult muudatustest tulenevalt ei suurene, kuivõrd viisavaided vaadatakse olemasolevate ressursside raames. Haldusasutuste ja kohtute kulude katmiseks on samas eelnõuga kavandatud tõsta riigilõivu määrasid. Selgitame, et riigilõiv laekub riigi üldistesse tuludesse ja kuludeks eraldatakse vahendid läbi eelarve. Seega palume seletuskirja sõnastust korrigeerida, kuivõrd sellest jääb praegu ekslik mulje, nagu riigilõiv laekuks otse asutustele ja kohtutele.	<p>Arvestatud.</p> <p>Seletuskirja on täpsustatud. Lisaks on muudetud osa, mis puudutab tööjõukulude osa.</p> <p>Eelnõu kooskõlastamise käigus selgus, et Välisministeerium prognoosib töökoormuse suurenemist, milleks on vajalik täiendav personal ja lisaressurss esialgu vähemalt ühe teenistuskoha näol. Täiendava teenistuskoha kulu oleks Välisministeeriumi hinnangul 50 000 eurot aastas, millega tuleb riigieelarves arvestada. Teenistuskohaga seotud kulude katmiseks lisas Siseministeerium selle oma eelnõudest tulenevate lisataotluste tabelisse ja saatis juuni alguses koos teiste RES-i materjalidega Rahandusministeeriumile.</p>

	<p>Vastavalt kokkuleppele Rahandusministeeriumiga, esitatakse eelnõu eelneva tõttu Rahandusministeeriumile uuesti koostöölastamiseks.</p>
<p>Rahandusministeerium koostöölastab välismaalaste seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse (viisa vaidlustus) eelnõu järgmise märkusega.</p> <p>Seletuskirjas on märgitud, et eelnõu varasema koostöölastamise käigus selgus, et Välisministeerium prognoosib töökoormuse suurenemist, mistõttu on vaja esialgu juurde vähemalt ühte teenistusk kohta. Selle kulu oleks Välisministeeriumi hinnangul umbes 50 000 eurot aastas, millega tuleb riigieelarves arvestada.</p> <p>Välisministeerium esitas täiendavateks vahenditeks lisataotluse 2024. aastal, kuid Vabariigi Valitsus lisataotlust ei rahuldanud. Seega tuleb seletuskirja kulude osa muuta ning välja tuua, kuidas on plaanis Välisministeeriumi ühe ametikohaga seotud kulu katta või siis leida võimalused olemasolevate teenistujatega vastavad ülesanded ära täita.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Seletuskirja on täiendatud.</p> <p>Rahandusministeeriumi kinnitus muudatustega arvestamise sobivuse osas on saadud e-maili teel 03.03.2025 (Rando Kängsepp, Rando.Kangsepp@fin.ee)</p>